

IZVJEŠTAJ FINANSIJSKE REVIZIJE

**PRAĆENJE POSTUPANJA PO PREPORUKAMA IZ IZVJEŠTAJA O FINANSIJSKOJ REVIZIJI
RUDNIKA MRKOG UGLJA „BREZA“ D.O.O. ZA 2016. GODINU**

Broj: 01-02-09-11-4-2065-5/22

Sarajevo, septembar 2022. godine

SADRŽAJ

I.	IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1
II.	IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA	3
1.	UVOD	3
2.	OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA.....	6
2.1	Realizovana preporuka	6
2.2	Djelimično realizovane preporuke.....	7
2.3	Nerealizovane preporuke.....	8
3.	POSTUPANJE PARLAMENTA FBiH	12
4.	DODATNE PREPORUKE	12
5.	KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA.....	12
6.	PRILOG	13

I. IZVJEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Predmet

Ured za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine proveo je praćenje postupanja po preporukama iz **Izveštaja o finansijskoj reviziji Rudnika mrkog uglja „Breza“ d.o.o. za 2016. godinu**, broj: 09-66/17, u skladu s članom 13. Zakona o reviziji institucija u FBiH („Službene novine FBiH“, br. 22/06), Procedurom za praćenje postupanja po preporukama iz izvještaja o finansijskoj reviziji i INTOSAI-jevim Okvirom profesionalnih objava.

Vrhovne revizorske institucije imaju važnu ulogu u praćenju preduzetih mjera subjekta revizije shodno ISSAI-ju 100 – Osnovni principi revizije javnog sektora. Praćenje je usmjereno na to je li subjekt revizije adekvatno adresirao postavljena pitanja, te se prilikom praćenja razmatraju i šire implikacije.

Odgovornost rukovodstva za postupanje po preporukama

Rukovodstvo **Rudnika mrkog uglja „Breza“ d.o.o.** odgovorno je za pripremu programa provođenja datih preporuka, za provođenje i za izvještavanje o provedbi.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da provedemo praćenje i damo ocjenu i zaključak o postupanju po datim preporukama. Praćenje podrazumijeva proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza kako bi se utvrdilo je li subjekt revizije i u kojoj mjeri preduzeo aktivnosti s ciljem otklanjanja utvrđenih neusklađenosti, slabosti i propusta koji su identifikovani u revizorskom izvještaju.

Meksička deklaracija¹ daje slobodu VRI² da iznose zapažanja i daju preporuke u izvještajima o reviziji. Također, Deklaracijom se nalaže postojanje efektivnih mehanizama za praćenje postupanja po preporukama VRI, odnosno da VRI imaju vlastiti interni sistem praćenja kojim se osigurava da revidirani subjekti na odgovarajući način i propisno odgovore na nalaze i preporuke VRI, kao i one koje utvrdi zakonodavna vlast, neki od njenih odbora/komisija ili upravni odbor revidiranog subjekta.

Shodno INTOSAI-ju P 12 – Vrijednosti i koristi VRI, vrhovne revizorske institucije trebaju imati efektivne mehanizme za praćenje realizacije preporuka, te javno izvještavati o preduzetim mjerama, s ciljem jačanja odgovornosti državnih i javnih organa.

Praćenje uključuje ispitivanje, testiranje i prikupljanje dovoljnih i adekvatnih revizijskih dokaza koji potkrepljuju zaključke iskazane po pitanju postupanja po datim preporukama.

Nezavisni smo od Rudnika mrkog uglja „Breza“ d.o.o. u skladu s ISSAI-jem 130 – Etički kodeks, i ispunili smo etičke odgovornosti.

Vjerujemo da su revizorski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući da osiguraju osnovu za naš zaključak.

¹ INTOSAI-P 10

² VRI – vrhovne revizorske institucije

Zaključak

Na osnovu praćenja postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Rudnika mrkog uglja „Breza“ d.o.o. za 2016. godinu utvrđeno je da je, od ukupno 18 datih preporuka:

- jedna realizovana preporuka (5,56%);
- četiri djelimično realizovane preporuka (22,22%);
- 13 nerealizovanih preporuka (72,22%).

Imajući u vidu da Rudnik mrkog uglja „Breza“ d.o.o. nije donio adekvatan program mjera, te da većina preporuka nije realizovana ili su poduzete samo početne aktivnosti, zaključili smo da nisu preduzete odgovarajuće aktivnosti kako bi se date preporuke realizovale, te preporučujemo intenziviranje rada na izvršenju nerealizovanih i djelimično realizovanih preporuka.

Sarajevo, 29. 9. 2022. godine

ZAMJENIK GENERALNOG REVIZORA

Dragan Kolobarić

Dragan Kolobarić

GENERALNI REVIZOR

Dževad Nekić

Dževad Nekić

II. IZVJEŠTAJ O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

1. UVOD

Ured za reviziju institucija u FBiH (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je finansijsku reviziju Rudnika mrkog uglja „Breza“ d.o.o. Breza (u daljnjem tekstu: Društvo) za 2016. godinu, sačinio Izvještaj o izvršenoj reviziji i dao negativno mišljenje o finansijskim izvještajima i negativno mišljenje o usklađenosti poslovanja sa zakonskim i ostalim propisima. U Izvještaju je dato 18 preporuka s ciljem otklanjanja uočenih propusta i nedostataka.

Društvo nije postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju.

Praćenjem su obuhvaćene aktivnosti Društva **od datuma Izvještaja finansijske revizije za 2016. godinu (16. 8. 2017. godine) do 30. 6. 2022. godine**. Podaci i informacije o aktivnostima preduzetim s ciljem realizacije preporuka prikupljene su putem Upitnika o postupanju po preporukama (u daljnjem tekstu: Upitnik), dostavljene dokumentacije, te putem analize važeće regulative relevantne za subjekta.

Subjekti revizije su uz Upitnik trebali dostaviti relevantnu dokumentaciju kojom potvrđuju date odgovore. Ako ih nisu dostavili, smatra se da aktivnosti na realizaciji preporuke nisu preduzete.

Analizom dostavljene dokumentacije i odgovora na Upitnik, te informacija dobivenih na osnovu provedenih razgovora i posjete subjektu, izvršena je ocjena postupanja po preporukama, koja je klasifikovana prema sljedećim kategorijama:

- realizovana preporuka
- djelimično realizovana preporuka
- nerealizovana preporuka
- preporuka za koju nije izvršena ocjena postupanja

Pregled datih preporuka iz izvještaja o finansijskoj reviziji Rudnika mrkog uglja „Breza“ d.o.o. za 2016. godinu:

REDNI BROJ	PREPORUKA	POGLAVLJE/TAČKA
1.	Izvršiti usklađivanje Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Vladajućeg društva.	4.
2.	Postupiti po preporukama Odjela za internu reviziju Vladajućeg društva.	4.
3.	Uprava Društva treba na godišnjem osnovu razmotriti plan poslovanja, te u slučaju potrebe, a u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže član 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.	5.
4.	Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu sa odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.	5.
5.	Preispitati opravdanost isplate regresa s obzirom na to da se Društvo nalazi u teškoj finansijskoj situaciji i da je prethodne godine poslovalo sa gubitkom, a ostala primanja zaposlenih reducirati shodno realnim mogućnostima Društva.	6.1.2.1
6.	Preispitati opravdanost sklapanja ugovora o djelu za poslove koji su u opisu sistematizovanih radnih mjesta.	6.1.2.1
7.	Stalna sredstva nakon početnog priznavanja iskazivati u skladu sa odredbama paragrafa 29 MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.	6.2.1
8.	Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje imovine.	6.2.1
9.	Sačiniti bazu podataka o nekretninama kako bi Društvo raspolagalo podacima o ukupnom broju nekretnina kojima raspolaže, kao i statusu vlasništva nad njima, te u skladu s tim intenzivirati aktivnosti na obezbjeđenju dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.	6.2.1
10.	Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvedene i skladištene zalihe uglja.	6.2.2.1
11.	Usaglasiti Računovodstvene politike Društva i izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha uglja u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.	6.2.2.1
12.	Intenzivirati aktivnosti na naplati potraživanja, kako ne bi došlo do stvaranja velikih potraživanja po pojedinim korisnicima, odnosno koristiti sve mehanizme da se smanji ispravka vrijednosti i otpis potraživanja u narednom periodu.	6.2.2.3
13.	Prilikom isplate plaća zaposlenima vršiti isplatu pripadajućih poreza i doprinosa, u skladu s članom 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, članom 11. Zakona o doprinosima, članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i članom 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak.	6.2.4.2

14.	Rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS-om 37 – Rezerviranja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazala istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.	6.2.4.2
15.	U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH izvršiti popis imovine i obaveza i usaglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom.	6.2.5
16.	Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.	6.5
17.	Postupke javnih nabavki provoditi u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima, u dijelu odabira pravilnog postupka nabavke i izbjegavanja dijeljenja postupka nabavki.	7.
18.	Društvo treba na kraju svakog obračunskog perioda procijeniti i izvršiti rezervisanja u skladu sa članom 59. Zakona o rudarstvu FBiH i u skladu sa Zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u FBiH.	8.2

2. OCJENA POSTUPANJA PO PREPORUKAMA

Postupanje po preporukama ocjenjeno je na osnovu provjere prezentirane dokumentacije i datih obrazloženja odgovornih lica, te je za svaku preporuku dat odgovarajući komentar revizora.

2.1 Realizovana preporuka

Rudnik mrkog uglja „Breza“ d.o.o. je realizovao sljedeću preporuku:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS-om 37 – Rezerviranja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazali istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.	Prema dostavljenoj dokumentaciji, Društvo je postupilo u skladu s datom preporukom, jer je počelo primjenjivati Odluku o primjeni MRS-a 37 – Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva, kojom je regulisana procedura rezervisanja sredstava za sudske ili upravne sporove koji se vode protiv Društva. Tokom 2016. godine u revizorskom izvještaju je konstatovano da Društvo nije vršilo rezervisanja za sudske sporove u skladu sa navedenim standardom i priznavalo je rezervisanja u značajno manjim iznosima u odnosu na izvjesnost sudskih sporova koji se vode protiv Društva. U posmatranom periodu Društvo je za svaku godinu donijelo Odluku o rezervisanju troškova, i to u iznosu od 219.233 KM za 2017. godinu, 299.105 KM za 2018, 312.266 KM za 2019, 143.805 KM za 2020. i 364.492 KM za 2021. godinu. Također, prezentirani su nam pregledi pravne službe o sudskim sporovima u kojima su navedeni iznosi spora, troškovi postupaka, kamate i prijedlozi iznosa rezervisanja na osnovu kojih su u svakoj godini donošene odluke o rezervisanju troškova za sudske sporove čije nastajanje se očekuje u narednom periodu, na osnovu čega smo konstatovali da se rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vrše na osnovu izvjesnosti nastanka s njima povezanih troškova.

2.2 Djelimično realizovane preporuke

Rudnik mrkog uglja „Breza“ d.o.o. je djelimično realizovao sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Preispitati opravdanost isplate regresa s obzirom na to da se Društvo nalazi u teškoj finansijskoj situaciji i da je prethodne godine poslovalo sa gubitkom, a ostala primanja zaposlenih reducirati shodno realnim mogućnostima Društva.	Društvo je djelimično realizovalo datu preporuku u dijelu koji se odnosi na reduciranje ostalih primanja zaposlenika, što smo potvrdili kroz platne liste, u kojima smo konstatovali da se ne isplaćuju stimulacije za rad, te paušal za rad u komisijama. Međutim, Društvo je i dalje nastavilo sa isplatom regresa, što je prezentirano odlukama o isplati naknade za korištenje godišnjeg odmora za 2022. godinu, prema kojoj je regres isplaćen dijelom putem isporuke dvije tone uglja (ukupne vrijednosti 421,20 KM), a ostatak putem novčane isplate zaposlenicima (u iznosu od 76,80 KM), što je iznosilo do visine 50% prosječne plaće u FBiH, dok je u 2016. godini regres isplaćen u iznosu od 70% prosječne plaće u FBiH.
2.	Sačiniti bazu podataka o nekretninama kako bi Društvo raspolagalo podacima o ukupnom broju nekretnina kojima raspolaže, kao i statusu vlasništva nad njima, te u skladu s tim intenzivirati aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.	Društvo je navelo da je realizovalo datu preporuku. Međutim, ona se ocjenjuje kao djelimično realizovana jer je Društvo sačinilo bazu podataka o nekretninama, ali za značajan dio imovine i dalje nisu obezbijeđeni dokazi o vlasništvu niti su nekretnine uknjižene kod nadležnih sudova.
3.	Intenzivirati aktivnosti na naplati potraživanja, kako ne bi došlo do stvaranja velikih potraživanja po pojedinim korisnicima, odnosno koristiti sve mehanizme da se smanji ispravka vrijednosti i otpis potraživanja u narednom periodu.	Društvo navodi da je preporuku realizovalo. Međutim, konstatovali smo da je ona samo djelimično realizovana, jer se poduzimaju aktivnosti vezane za naplatu potraživanja na način da se za sva potraživanja starija od godinu dana pokreću sudski postupci i poduzimaju sve pravno dozvoljene radnje u sudskim postupcima. Iznos ispravke vrijednosti potraživanja manji je u odnosu na period kada je vršena posljednja revizija Društva, kada je od 1.163.722 KM iskazanih potraživanja od kupaca u zemlji na teret rashoda ispravljeno 61% ili 712.212 KM.

4. Društvo treba na kraju svakog obračunskog perioda procijeniti i izvršiti rezervisanja u skladu sa članom 59. Zakona o rudarstvu FBiH i u skladu sa Zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u FBiH.

Međutim, ispravka vrijednosti potraživanja i dalje je značajna i na 30. 6. 2022. godine iznosi 1.030.623 KM, odnosno cca 35% ukupnih potraživanja.

Društvo je prezentovalo dokumentaciju koja se odnosi na rezervisanja po osnovu tehničke rekultivacije devastiranih površina nastalih usljed rudarskih radova, u skladu s članom 59. Zakona o rudarstvu FBiH za 2019. (100.000 KM) i 2022. godinu (29.290,60 KM), zbog čega možemo potvrditi da je djelimično postupljeno u skladu s datom preporukom, budući da efekti rezervisanja po osnovu rekultivacije površina nisu iskazani u svakom izvještajnom periodu koji je predmet praćenja (2017, 2018, 2020. i 2021. godina). Za 2019. i 2022. godinu prezentirani su nam izvještaji stručnog tima koji je radio procjenu vrijednosti sredstava koje je potrebno rezervisati za rekultivaciju zemljišta na osnovu kojih se donosi Odluka o rezervisanju troškova u tekućoj godini, a čije nastajanje se očekuje u narednoj godini, po ovom osnovu.

2.3 Nerealizovane preporuke

Rudnik mrkog uglja „Breza“ d.o.o. nije realizovao sljedeće preporuke:

Red. br.	PREPORUKA	KOMENTAR REVIZORA
1.	Izvršiti usklađivanje Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Vladajućeg društva.	Preporuka nije realizovana, a Društvo je kao obrazloženje navelo da je Vladajuće društvo Rješenjem iz 2021. godine zadužilo RMU Kakanj da sačini Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama, ali da po navedenom osnovu Društvu do danas nije dostavljen usvojen model navedenog pravilnika.
2.	Postupiti po preporukama Odjela za internu reviziju Vladajućeg društva.	Iako je Društvo preporuku ocijenilo kao djelimično realizovanu, uvidom u izvještaje Odjela interne revizije od 2017. do 30. 6.

<p>3. Uprava Društva treba na godišnjem osnovu razmotriti plan poslovanja, te u slučaju potrebe, a u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže član 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</p>	<p>2022. godine utvrdili smo da Društvo nije postupilo po preporukama Vladajućeg Društva za najveći dio datih preporuka koje se kontinuirano ponavljaju.</p> <p>Društvo nije sačinjavalo rebalans plana poslovanja ni u jednoj godini od posljednje revizije, iako je bilo značajnih odstupanja od prvobitno usvojenih trogodišnjih planova. Za 2021. godinu Društvo je planiralo prihode u iznosu od 33.962.153 KM, a ostvarilo 23.011.308 KM, planiralo rashode u iznosu 33.961.283 KM, a ostvarilo 46.046.523 KM, planiralo dobit u iznosu od 870 KM, a ostvarilo gubitak od 23.035.215. Navedeno ukazuje na to da Društvo i dalje ne planira svoje poslovanje na osnovu realnih pokazatelja i usaglašava ga u odnosu na tržišna kretanja, u skladu s članom 24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</p>
<p>4. Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu sa odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</p>	<p>Trogodišnje planove poslovanja od 2017. godine Društvo nije dostavljalo Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu sa odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</p>
<p>5. Preispitati opravdanost sklapanja ugovora o djelu za poslove koji su u opisu sistematizovanih radnih mjesta.</p>	<p>Društvo je preporuku ocijenilo kao realizovanu, iako smo uvidom u preglede zaključenih ugovora o djelu konstatovali da je nastavilo zaključivati ugovore o djelu za pripremu i izradu tehničke dokumentacije. Samo u 2017. godini, za koju su nam je prezentovan detaljan pregled zaključenih ugovora, utvrdili smo da su zaključeni ugovori o djelu za pripremu i izradu tehničke dokumentacije, najmanje u neto iznosu od 74.700 KM. Navedeni poslovi su sistematizovani u okviru Službe za projektovanje i Službe za tehničku dokumentaciju. Zbog toga ocjenjujemo datu preporuku kao nerealizovanu.</p>
<p>6. Stalna sredstva nakon početnog priznavanja iskazivati u skladu sa odredbama paragrafa 29. MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.</p>	<p>Preporuka nije realizovana budući da Društvo ne vrši naknadno mjerenje stalnih sredstava nakon početnog priznavanja, u skladu sa MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.</p> <p>Naime, za jedan dio sredstava koristi model revalorizacije, a za dio model troška u okviru iste grupe postrojenja i opreme,</p>

<p>7. Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje imovine.</p>	<p>što smo konstatovali uvidom u knjigu stalnih sredstava i obračune amortizacije.</p> <p>Data preporuka nije realizovana budući da Društvo u posmatranom periodu nije radilo procjenu na umanjeње vrijednosti u skladu sa MRS-om 36 – Umanjenje vrijednosti imovine, što može imati uticaj na iskazanu imovinu i finansijski rezultat. Društvo je u upitniku navelo da će angažovati vještaka koji će izvršiti procjenu u skladu sa navedenim standardom.</p>
<p>8. Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvedene i skladištene zalihe uglja.</p>	<p>Preporuka nije realizovana, a Društvo je u obrazloženju navelo da će u narednom periodu uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvedene i uskladištene zalihe uglja.</p>
<p>9. Usaglasiti Računovodstvene politike Društva i izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha uglja u skladu sa zahtjevima MRS 2 – Zalihe.</p>	<p>Društvo je ocijenilo da je preporuku realizovalo, budući da vrši popis zaliha uglja na depou. Međutim, smatramo da preporuka nije realizovana jer Društvo ne vrši obračun proizvodnje u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe, niti uključuje troškove konverzije zaliha u cijenu koštanja gotovih proizvoda, već ih samo iskazuje u visini njihove prodajne vrijednosti, na osnovu količina koje popisuje polugodišnje.</p>
<p>10. Prilikom isplate plaća zaposlenima vršiti isplatu pripadajućih poreza i doprinosa, u skladu sa članom 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, članom 11. Zakona o doprinosima, članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i članom 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak.</p>	<p>Odgovor Društva da je preporuka djelimično realizovana ne prihvatamo i ocjenjujemo je kao nerealizovanu, jer Društvo uplaćuje poreze i doprinose za radnike koji su stekli uslove za redovno penzionisanje, kao i prema finansijskim mogućnostima. Utvrđeno je da je saldo obaveza za poreze i doprinose na 31. 12. 2016. godine iznosio 70.578.431 KM, a na 30. 6. 2022. godine 103.658.884 KM, što predstavlja povećanje od 37.697.350 KM. Navedeno ukazuje na to da Društvo nije postupilo po datoj preporuci, te je i dalje nastavilo s praksom isplate plaća i ostalih primanja bez uplate pripadajućih doprinosa.</p>
<p>11. U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH izvršiti popis imovine i</p>	<p>Društvo je datu preporuku ocijenilo kao djelimično realizovanu. Međutim, uvidom u Elaborat o izvršenom popisu za 2021. godinu konstatovano je da Društvo u</p>

obaveza i usaglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom.

okviru popisa nije vršilo usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem zaliha, što nije u skladu s članom 21. Zakona o računovodstvu i reviziji u FBiH. Zbog navedenog preporuka je ocijenjena kao nerealizovana, a budući da Društvo ne vrši knjigovodstveno evidentiranje (ni finansijsko ni robno-materijalno) zaliha gotovih proizvoda, samim tim nije moguće izvršiti usaglašavanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem shodno Zakonu.

12. Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Presentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.

Preporuka nije realizovana budući da u Bilješkama uz finansijske izvještaje nije izvršena procjena sposobnosti Društva da nastavi poslovati u vremenski neograničenom periodu, uzimajući u obzir tešku situaciju u kojoj se nalazi, kako je to konstatovano u Izvještaju o finansijskoj reviziji Društva za 2016. godinu.

13. Postupke javnih nabavki provoditi u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima, u dijelu odabira pravilnog postupka nabavke i izbjegavanja dijeljenja postupka nabavki.

Odgovor Društva da je realizovalo datu preporuku nije prihvaćen jer smo uvidom u prezentirane preglede provedenih postupaka javnih nabavki u periodu od 2017. do 30. 6. 2022. godine konstatovali da je Društvo nastavilo sa praksom provođenja direktnih postupaka (nabavka janskog drveta, nabavka usluga servisiranja vozila, nabavka alata i građevinskog materijala, nabavka rezervnih dijelova) za istovrsne nabavke za koje je bilo moguće provesti transparentnije postupke (konkurentski zahtjev ili otvoreni postupak), te ne možemo potvrditi da je Društvo postupilo u skladu s članom 15. stav 6. Zakona o javnim nabavkama BiH koji propisuje da ugovornom organu nije dozvoljeno dijeljenje predmeta nabavke s namjerom izbjegavanja primjene odgovarajućeg postupka definisanog Zakonom.

Na osnovu izvršenog praćenja konstatovano je da je od ukupno 18 datih preporuka:

- jedna realizovana preporuka (5,56%);
- četiri djelimično realizovane preporuka (22,22%);
- 13 nerealizovanih preporuka (72,22%).

U Prilogu ovog Izvještaja nalazi se Upitnik o postupanju u kojem je Društvo dalo ocjenu i komentar za svaku preporuku. Društvo je ocijenilo da je realizovalo 6 preporuka, djelimično realizovalo 5 preporuka i 7 preporuka nije realizovalo.

Na osnovu provedenog praćenja postupanja po preporukama utvrdili smo da se ocjene revizora o postupanju po preporukama značajno razlikuju od ocjene Društva. Zaključci revizora zasnivaju se na dostavljenoj dokumentaciji i revizorskim dokazima, i za svaku ocjenu dat je odgovarajući komentar.

3. POSTUPANJE PARLAMENTA FBiH

Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju razmatrala je revizorski izvještaj na 26. sjednici održanoj 7. 2. 2018. godine. Međutim, nakon izvršenih rasprava Komisija nije nikad sačinila Izvještaj koji bi bio upućen na Parlament FBiH.

4. DODATNE PREPORUKE

S obzirom na to da je praćenjem postupanja po preporukama utvrđeno da u periodu od 1. 1. 2017. do 30. 6. 2022. godine značajan broj preporuka nije realizovan, da Društvo nije postupilo u skladu s članom 16. tačka 3. Zakona o reviziji institucija u FBiH i obavijestilo o preduzetim radnjama radi prevazilaženja nepravilnosti identifikovanih u revizorskom izvještaju i da Parlamentarna komisija nije sačinila predmetni Izvještaj, daju se sljedeće preporuke:

- **Parlamentarnoj komisiji odgovornoj za reviziju:**
 - *Parlamentarna komisija odgovorna za reviziju treba da razmotri izvještaj o praćenju postupanja po preporukama i poduzme aktivnosti iz svoje nadležnosti.*

- **Rudniku mrkog uglja „Breza“ d.o.o.:**
 - *potrebno je da organi upravljanja donesu plan aktivnosti za otklanjanje uočenih nedostataka iz Izvještaja o finansijskoj reviziji Društva za 2016. godinu i osiguraju njegovu implementaciju.*

5. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠTAJA

Društvo je 29. 9. 2022. godine dostavilo komentar na Nacrt izvještaja o izvršenoj reviziji praćenja postupanja po preporukama iz Izvještaja o finansijskoj reviziji za 2016. godinu.

U komentaru je navedeno da se prihvataju date preporuke, da nema primjedbi, te da će sve preporuke koje su djelimično realizovane i koje nisu realizovane nastojati da realizuje u najkraćem roku.

Koordinatorica rada u Sektoru
za finansijsku reviziju javnih preduzeća

Mia Buljubašić

Tim za reviziju

Belma Mušinović – voditeljica tima

Mirza Šrndić – član tima

6. PRILOG

ODGOVOR RMU „BREZA“ D.O.O. NA UPITNIK O POSTUPANJU PO PREPORUKAMA

Red. br.	Preporuka data u prethodnom Izvještaju o finansijskoj reviziji	Izjašnjenje o postupanju po datoj preporuci				Za odgovore „da“ i „djelimično“ potrebno je dati obrazloženje i priložiti dodatnu dokumentaciju, a za odgovore „ne“ i „neprovodivo“ potrebno je dati obrazloženje
		Da	Djelimično	Ne	Neprovodivo	
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1.	Izvršiti usklađivanje Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama Vladajućeg društva.			X		Rješenjem Vladajućeg Društva o formiranju ekspertnih timova za izradu pravilnika i drugih opštih akata zavisnih društava -rudnika uglja na koje JP Elektroprivreda BIH daje saglasnost , za izradu modela Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama zadužen je RMU,, Kakanj,.Izrađeni Model se dostavlja Vladajućem društvu na dalju proceduru . Vladajuće društvo do danas nije dostavilo našem Društvu model navedenog Pravilnika.
2.	Postupiti po preporukama Odjela za internu reviziju Vladajućeg društva.		X			Odbor za reviziju Vladajućeg društva usvojio je dana 11.04.2022. godine, Izvještaj o follow up aktivnostima na dan 31.12.2021. godine u RMU "Breza" d.o.o. - Breza, sačinjen od strane Odjela za internu reviziju, u kojem su navedene realizovane, nerealizovane i preporuke u toku. Do dana izrade Upitnika nije dostavljen Izvještaj od strane Odbora za reviziju Follow up na dan 30.06.2022. godine. U prilogu dostavljamo pregled preporuka.
3.	Uprava Društva treba na godišnjem osnovu razmotriti plan poslovanja, te u slučaju potrebe, a u skladu sa njegovim ciljevima, revidirati i usaglasiti plan poslovanja radi njegovog prilagođavanja kretanjima na komercijalnom tržištu, kako nalaže član			X		Društvo nije usvojilo trogodišnji plan poslovanja za period 2022-2024. godina.U toku je procedura usvajanja istog od strane Vladajućeg društva.

	<i>24. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</i>					
4.	<i>Trogodišnji plan poslovanja dostaviti Uredu za reviziju institucija u FBiH u skladu sa odredbama člana 22. Zakona o javnim preduzećima u FBiH.</i>			X		<i>Nakon usvajanja trogodišnjeg plana za 2022.-2024. godinu isti će biti dostavljen Uredu za reviziju institucija FBiH.</i>
5.	<i>Preispitati opravdanost isplate regresa s obzirom na to da se Društvo nalazi u teškoj finansijskoj situaciji i da je prethodne godine poslovalo sa gubitkom, a ostala primanja zaposlenih reducirati shodno realnim mogućnostima Društva.</i>		X			<i>Na dan 30.06.2022. godine, konstatujemo da je navedena preporuka djelimično izvršena na način da su reducirana neka od primanja zaposlenika, tj. u potpunosti ukinuta (isplata stimulacija za izrađene nadnice, te isplata stimulacije paušala u vidu plaćanja komisija koje se obavljaju u toku radnog vremena), a što se može vidjeti da se iste ne nalaze na rekapitulacijama neto primanja koje dostavljamo u prilogu akta, dok je regres isplaćen po odlukama broj: 01-OPK-3603/22 i 01-OPK-447//22 koje takođe dostavljamo u prilogu akta.</i>
6.	<i>Preispitati opravdanost sklapanja ugovora o djelu za poslove koji su u opisu sistematizovanih radnih mjesta.</i>	X				<i>Na dan 30.06.2022. godine, konstatujemo da je navedena preporuka realizovana, te u prilogu akta Vam dostavljamo tabelu u kojoj je vidno da niti jedan ugovor o djelu nije sklopljen sa radnicima Rudnika koji su sistematizovano raspoređeni na radna mjesta.</i>
7.	<i>Stalna sredstva nakon početnog priznavanja iskazivati u skladu sa odredbama paragrafa 29. MRS-a 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema.</i>			X		<i>Društvo će angažovati vještaka koji će izvršiti procjenu u skladu sa MRS 16.</i>
8.	<i>Na datum bilansa vršiti procjenu postoje li bilo kakvi pokazatelji da je vrijednost nekog sredstva umanjena, odnosno procjenu nadoknadive vrijednosti takvog sredstva, u skladu sa zahtjevom MRS-a 36 – Umanjenje imovine.</i>			X		<i>Nakon završene procjene i unosa podataka u knjigovodstvenu evidenciju, društvo će na dan sastavljanja finansijskih izvještaja izvršiti umanjeње stalnih sredstava, ukoliko za to budu postojali bilo kakvi pokazatelji.</i>

9.	<i>Sačiniti bazu podataka o nekretninama kako bi Društvo raspolagalo podacima o ukupnom broju nekretnina kojima raspolaže, kao i statusu vlasništva nad njima, te u skladu s tim intenzivirati aktivnosti vezane za obezbjeđenje dokaza o vlasništvu i uknjižbi nekretnina kod nadležnih sudova.</i>	X				<i>Sačinjena elektronska baza podataka u koju se periodično unose sve promjene vezane za status nekretnina i uknjižbu kod nadležnog suda, a dijelom i promjene koje su u postupku harmonizacije zemljišne knjige provedene od strane Općinskog suda Visoko -zemljišno-knjižnog ureda</i>
10.	<i>Radi realnog iskazivanja imovine i finansijskog rezultata uspostaviti robno-materijalno knjigovodstvo za proizvedene i skladištene zalihe uglja.</i>			X		<i>RMU Breza radi na uspostavi robno-materijalnog knjigovodstva za proizvedene i uskladištene zalihe uglja.</i>
11.	<i>Usaglasiti Računovodstvene politike Društva i izvršiti vrednovanje, odnosno usklađivanje vrijednosti zaliha uglja u skladu sa zahtjevima MRS-a 2 – Zalihe.</i>	X				<i>Društvo redovno vrši aktivnosti vrednovanja zaliha uglja na depou u skladu sa MRS 2 - Zalihe. U prilogu Izvještaji komisije i pregled knjiženja.</i>
12.	<i>Intenzivirati aktivnosti na naplati potraživanja, kako ne bi došlo do stvaranja velikih potraživanja po pojedinim korisnicima, odnosno koristiti sve mehanizme da se smanji ispravka vrijednosti i otpis potraživanja u narednom periodu.</i>	X				<i>Pravna služba Društva redovno prati sve aktivnosti vezane za naplatu potraživanja, te preduzima sve pravno dozvoljene radnje u sudskim postupcima (pokreće prijedloge za izvršenje, vodi aktivnosti zabilježbe izvršenja u zemljišnim knjigama u korist tražioca izvršenja RMU „ Breza„d.o.o.</i>
13.	<i>Prilikom isplate plaća zaposlenima vršiti isplatu pripadajućih poreza i doprinosa u skladu sa članom 41. Zakona o javnim preduzećima u FBiH, članom 11. Zakona o doprinosima, članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, članom 23. Pravilnika o načinu obračunavanja i uplate doprinosa, u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak i članom 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dohodak.</i>			X		<i>Na dan 30.06.2022. godine, konstatujemo da je navedena preporuka djelimično izvršena. Naime pripadajući porezi i doprinosi su plaćani prema finansijskim mogućnostima, a kao dokaz i visini uplata dostavljamo virmane. Takođe plaćani su PIO doprinosi za radnike koji su stekli uslove za redovno penzionisanje, kao i naplate putem sudskog spora, te Vam u prilogu akta dostavljamo spiskove radnika sa iznosima uplate.</i>
14.	<i>Rezervisanja po aktuelnim sudskim sporovima vršiti u skladu sa MRS-om 37</i>	X				<i>Naše Društvo je izvršilo rezervisanje po aktivnim</i>

	<i>– Rezerviranja, potencijalne obveze i potencijalna sredstva, kako bi se izbjegle materijalno značajne greške i kako bi finansijski izvještaji po svim bitnim pitanjima prikazala istinito i objektivno finansijski položaj i rezultat poslovanja Društva.</i>					<i>sudskim sporovima u skladu sa MRS 37-Rezervisanje</i>
15.	<i>U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u FBiH, izvršiti popis imovine i obaveza i usaglasiti knjigovodstveno stanje sa stanjem utvrđenim popisom.</i>				X	<i>Naše Društvo svake godine vrši popis imovine i obaveza .Shodno finansijskim mogućnostima i raspoloživim kadrovima vršice se u narednom periodu otklanjanaje uočenih neslaganja.U toku je postupak provođenja etažnog vlasništva zgrade kolektivnog stanovanja zvane „ Samačka„ u kojoj se nalazi 15 stambenih jedinica izgrađene na k.č. br. 1527/4 K.O. Mahala . Izrađen je Elaborat o etažiranju zgrade , nakon čega je podniet zahtjev Općinskom sudu Visoko - Zemljišnoknjižnom uredu za upis prava vlasništva na nekretnini- 15 stambenih jedinica , a nakon toga će se angažovati vještak građevinske sruke koji će izvršiti procjenu vrijednosti stambenih jedinica. Ovo su dugotrajne aktivnosti koje iziskuju potrebna finasijska sredstva , te raspoloživi kadar koji će kontinuirano raditi na ovoj problematici .</i>
16.	<i>Bilješke uz finansijske izvještaje sastavljati u skladu sa zahtjevima iz MRS-a 1 – Prezentacija finansijskih izvještaja, i zahtjevima ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja.</i>				X	<i>Društvo u bilješkama uz finansijske izvještaje za 2021. godinu nije objavilo neizvjesnost poslovanja, obzirom da je JP EP BIH donijela Operativni akcioni plan prestrukturiranja rudnika.</i>
17.	<i>Postupke javnih nabavki provoditi u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama, njegovim provedbenim i vlastitim aktima, u dijelu odabira pravilnog postupka nabavke i izbjegavanja dijeljenja postupka nabavki.</i>			X		<i>Postupci Javnih nabavki su provedeni u skladu sa odredbama ZJN BiH, podzakonskim aktima, uputstvima i internim aktima Društva.</i>

18.	<i>Društvo treba na kraju svakog obračunskog perioda procijeniti i izvršiti rezervisanja u skladu sa članom 59. Zakona o rudarstvu FBiH i u skladu sa Zakonskim okvirom finansijskog izvještavanja u FBiH.</i>		X			<i>Urađena procjena sredstava, broj 01-OPK_882/22., od 17.01.2022.god.</i>
-----	--	--	---	--	--	--

Direktor
Muamer Omerhodžić